Lieta Nr.11130008813

Lietvedības Nr.K39-0368/13-0102/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Valmierā 2014.gada 19.martā

Valmieras rajona tiesa:

tiesnesis A.Melbergs

ar tiesas sēdes sekretāri S.Smirnovu un tulci I.Bogdanoviču,

piedaloties prokuroram S.Novikam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiek apsūdzēts Krimināllikuma 260.panta 1.[1] daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, un

k o n s t a t ē j a :

Apsūdzētais/pers. A/, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam tika nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi.

Proti, apsūdzētais /pers. A/ 2013.gada 23.janvārī ap plkst.12.30 Valmierā, pa Stacijas ielu, netālu no ēkas Nr.23, virzienā no Meža ielas uz Nākotnes ielu, vadīja automašīnu Audi 80, valsts Nr. /TL numurs/, pārkāpjot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 ,,Ceļu satiksmes noteikumi" 10.punktu, kas nosaka, ka: „ceļu satiksmes dalībnieku un citu personu pienākums ir rīkoties tā, lai neradītu ceļu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus", 34.punktu, kas nosaka, ka: „transportlīdzekļa vadītājam, braucot pa ceļiem, kā arī pa citām vietām, kurās iespējama transportlīdzekļu braukšana, jāievēro šo noteikumu un citu ceļu satiksmi reglamentējošu normatīvo aktu prasības", 38.4.punktu, kas nosaka, ka: „transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums darīt visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, it sevišķi mazāk aizsargātie (gājēji un velosipēdu vadītāji)", un 159.punktu, kas nosaka, ka: „transportlīdzekļa vadītājam, tuvojoties neregulējamai gājēju pārejai, jāsamazina braukšanas ātrums vai jāaptur transportlīdzeklis pirms gājēju pārejas, lai dotu ceļu gājējiem, kas šķērso brauktuvi pa gājēju pāreju vai iziet uz tās, ja tie varētu tikt traucēti vai apdraudēti", nebūdams pietiekami uzmanīgs un nepārliecinoties par ceļu satiksmes drošību, tuvojoties neregulējamai gājēju pārejai, nesamazināja braukšanas ātrumu un neapturēja automašīnu pirms gājēju pārejas, lai dotu ceļu gājējam, kurš šķērsoja gājēju pāreju no labās puses uz kreiso pusi, kā rezultātā, nedodot ceļu pa gājēju pāreju ejošajam /pers. C/, uzbrauca gājējam /pers. C/. Ceļu satiksmes negadījumā rezultātā /pers. C/ guva miesas bojājumus: iegurņa sasitumu ar zemādas asinsizplūdumu un asinsizplūdumu vēdera mīkstajos audos un iegurņa kaunuma kaula saauguma apvidū ar iegurņa kaunuma kaulu saauguma daļēju pārrāvumu, kas pēc sava rakstura ir pieskaitāmi vidēja smaguma miesas bojājumiem, kas izraisīja ilgstošu veselības traucējumu uz laiku virs 21 dienas.

Ar šādu savu rīcību apsūdzētais /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 260.panta 1.[1] daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Cietušais/pers. C/ ir iesniedzis kriminālprocesā kompensācijas pieteikumu par kompensācijas EUR 1706,45 (Ls 1199,30) piedziņu, proti, kompensācijas par ārstēšanās izdevumiem EUR 283,58 (Ls 199,30) piedziņu un kompensācijas par morālo kaitējumu EUR 1422,87 (Ls 1000) piedziņu.

Tiesas izmeklēšanas laikā apsūdzētais /pers. A/ savu vainu Krimināllikuma 260.panta 1.[1] daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmo daļu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanas laikā netika izdarīta.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā izdarītais nodarījums ir pareizi kvalificēts saskaņā ar Krimināllikuma 260.panta 1.[1] daļu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam), jo apsūdzētais, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam tika nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi.

Tiesa secina, ka apsūdzētā vaina Krimināllikuma 260.panta $1.^1$ daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta. Apsūdzētais par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir sodāms.

Nosakot soda veidu un apmēru apsūdzētajam, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību un atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus apsūdzētā rīcībā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētais ir izdarījis mazāk smagu noziegumu aiz neuzmanības.

Ar apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu tika apdraudētas sabiedriskās drošības intereses transportlīdzekļu kustības drošības jomā. Tāpat ar to cietušajam tika nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi.

Pārbaudot apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, ir noskaidrots sekojošais. Apsūdzētais pirms noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas nebija sodīts (iepriekšējās sodāmības bija likumā noteiktā kārtībā dzēstas) (lietas 45.lapa). Apsūdzētajam pašlaik ir septiņdesmit septiņi gadi. Apsūdzētais ir pensionārs.

Tāpat tiesa ņem vērā arī lietā esošās ziņas par apsūdzētā veselības stāvokli. No krimināllietā esošās SIA „Vidzemes slimnīca" izziņas ir redzams, ka apsūdzētais neatrodas ne psihiatra, ne narkologa uzskaitē (lietas 52.lapa).

Atbildību mīkstinošais apstāklis apsūdzētā rīcībā saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu – vaļsirdīgā atzīšanās un izdarītā nožēlošana.

Atbildību pastiprinoši apstākļi, kas minēti Krimināllikuma 48.panta pirmajā daļā, apsūdzētā rīcībā netika konstatēti.

Krimināllikuma 260.panta $1.^1$ daļas sankcija, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam, kā sodu noteica brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, arestu, piespiedu darbu vai naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

Ar 2012.gada 13.decembra likumu „Grozījumi Krimināllikumā", kas stājies spēkā 2013.gada 1.aprīlī, ir izdarīti grozījumi Krimināllikuma 260.panta $1.^1$ daļā.

Krimināllikuma 260.panta $1.^1$ daļas sankcija, kas ir spēkā no 2013.gada 1.aprīļa, kā sodu paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, īslaicīgu brīvības atņemšanu, piespiedu darbu vai naudas sodu.

Saskaņā ar 2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 4.punktu personas, kuras noziedzīgu nodarījumu izdarījušas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, sodāmas saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā, ņemot vērā, ka maksimālais soda apmērs vai laiks nedrīkst pārsniegt maksimālo soda apmēru vai laiku, kāds Krimināllikumā par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu ir paredzēts pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apstākļus, atzīst, ka apsūdzētais ir sodāms ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem, nepiemērojot papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu.

Tiesa uzskata, ka iepriekš minētais soda veids un apmērs ir samērīgs un pietiekams, lai šā kriminālprocesa ietvaros panāktu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu un sasniegtu soda mērķi.

Tiesa, ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus, proti, apsūdzētā izdarītos satiksmes noteikumu pārkāpumus un to raksturu, secina, ka soda mērķis šajā gadījumā nav sasniedzams, nosakot apsūdzētajam kādu no attiecīgās panta daļas sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem. Turklāt tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais ir pensionārs, kuram pašlaik ir septiņdesmit septiņi gadi. Tiesa atzīst, ka minēto apstākļu dēļ, ievērojot Krimināllikuma 40.panta otrās daļas noteikumus, nav iespējams apsūdzētajam kā sodu piemērot piespiedu darbu. Tāpat tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētais ir pensionārs, un no tā izrietošo apsūdzētā mantisko stāvokli, secina, ka nav lietderīgi apsūdzētajam kā sodu noteikt naudas sodu.

Tiesa, ņemot vērā apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, ka apsūdzētais ir izdarījis mazāk smagu noziegumu, ar minēto noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu, ka izdarīts noziedzīgs nodarījums, kas apdraud sabiedriskās drošības intereses transportlīdzekļu kustības drošības jomā, un ar kuru cietušajam tika nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi, apsūdzētā personību, ka apsūdzētais pirms noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas nebija sodīts, apsūdzētā vecumu, kā arī ņemot vērā atbildību mīkstinošo apstākli apsūdzētā rīcībā, ieguva pārliecību tam, ka apsūdzētais, neizciešot viņam piespriesto brīvības atņemšanas sodu, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus. Tādēļ tiesa secina, ka, nosakot sodu, ir piemērojami Krimināllikuma 55.panta (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) noteikumi, un apsūdzētais ir notiesājams nosacīti, nosakot pārbaudes laiku uz astoņiem mēnešiem.

Tiesa, ņemot vērā to, ka krimināllietas iztiesāšana ir pabeigta, un apsūdzētais tiek notiesāts nosacīti, atzīst, ka apsūdzētajam kriminālprocesā piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā ir atceļams.

Tiesa atzīst, ka cietušā kompensācijas pieteikums par kompensācijas EUR 1706,45 (Ls 1199,30) piedziņu ir apmierināms daļēji, proti, apmierināms daļā par kompensācijas par morālo kaitējumu EUR 700 piedziņu, bet daļā par kompensācijas EUR 438,30 par morālo kaitējuma piedziņu minētais kompensācijas pieteikums ir noraidāms sekojošu motīvu dēļ.

Tiesas izmeklēšanā tika noskaidrots, ka apsūdzētais, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumu prasības, kā rezultātā (tiešā cēloniskā sakarā) notika ceļu satiksmes negadījums, kurā cietušais guva vidēja smaguma miesas bojājumus. Tiesa, ņemot vērā apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, secina, ka no apsūdzētā par labu cietušajam ir piedzenama kompensācija par morālo kaitējumu EUR 700. Tiesa atzīst, ka minētais kompensācijas apmērs ir samērojams ar apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma rezultātā cietušajam nodarītā kaitējuma smagumu un sekām, proti, to, ka cietušajam tika

nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi, kas, tiesasprāt, likumsakarīgi un nepārprotami sagādāja un joprojām sagādā cietušajam garīgas un fiziskas ciešanas, kas saistītas ar miesas bojājumu radītajām sāpēm, rētām, veselības sarežģījumiem, nepatīkamajiem emocionālajiem pārdzīvojumiem un citām radītajām neērtībām. Vienlaikus, nosakot kompensācijas apmēru, kas samaksājams cietušajam kā gandarījums par morālo aizskārumu, ir jāievēro samērīguma princips. Turklāt ir jāņem vērā tas, ka morālā kaitējuma kompensācija ir tikai viens no kompensācijas veidiem, un tā nevar aizstāt cietušā veselībai nodarīto kaitējumu. Tiesa atzīst, ka zināmu morālu gandarījumu kriminālprocesā cietušajam ir jāsniedz arī sodam, ko tiesa piespriež apsūdzētajam. Pie kam, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais tiesas sēdē piekrita cietušajam samaksāt kompensāciju par morālo kaitējumu EUR 700 apmērā.

Krimināprocesa likuma 22.pants paredz, ka personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu ir radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālas iespējas morālās un materiālās kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Krimināprocesa likuma 352.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa kompensācijas apmēru nosaka, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā:

1) radīto mantisko zaudējumu apmēru;

2) noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas apstākļus;

3) nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu;

4) morālā aizskāruma dziļumu;

5) psihiskās traumas.

Civillikuma 1635.panta pirmā daļa paredz, ka katrs tiesību aizskārums, t.i., katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morāls kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Civillikuma 1635.panta otrā daļa nosaka, ka ar morālo kaitējumu saprot fiziskas un garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautu darbību rezultātā nodarīto cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības par morālo kaitējumu apmēru nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas.

Civillikuma 1635.panta trešās daļas 1.teikums paredz, ka, ja Civillikuma 1635.panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība ir izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai pret nepilngadīgo, pieņemams, ka šādas darbības rezultātā ir nodarīts morāls kaitējums.

Civillikuma 2347.panta pirmā daļa noteic, ka, ja kāds ar darbību, par ko viņš ir vainojams, un kas ir prettiesīga, nodara otram miesas bojājumu, tad viņam jāatlīdzina tam ārstēšanās izdevumi un bez tam, pēc tiesas ieskata, varbūtēja atrautā peļņa, un atlīdzība (mantiska kompensācija) par morālo kaitējumu.

Tiesa atzīst, ka tiesai atbilstoši Krimināprocesa likuma 353.panta otrajai daļai tiesai nav pamata krimināprocesā noteikt cietušajam kaitējuma kompensāciju daļā par kompensācijas par ārstēšanās izdevumu EUR 283,58 (Ls 199,30) piedziņu un kompensācijas par morālo kaitējumu EUR 284,57 (Ls 200) piedziņu, bet kaitējuma atlīdzināšanai šajā daļā ir jānotiek civiltiesiskajā kārtībā. Tiesa šajā sakarā ņem vērā to, ka cietušajam saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 17.maija noteikumu Nr.1008 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem" 1.punktu ir tiesības prasīt no apdrošinātāja, pie kura bija apdrošināta attiecīgā transportlīdzekļa īpašnieka obligātā civiltiesiskā atbildība, atlīdzību par ceļu satiksmes negadījumā nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem, kas saistīti ar ārstēšanos. Tiesa nekonstatēja, ka apdrošinātājs būtu atteicis izmaksāt cietušajam minēto atlīdzību. Tāpat saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 17.maija noteikumu Nr.331 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem" 1.punktu cietušajam ir tiesības prasīt no apdrošinātāja, pie kura bija apdrošināta attiecīgā transportlīdzekļa īpašnieka obligātā civiltiesiskā atbildība, atlīdzību par ceļu satiksmes negadījumā viņam nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar nodarītajiem miesas bojājumiem. Tiesa nekonstatēja, ka apdrošinātājs būtu atteicis izmaksāt cietušajam minēto atlīdzību. Vienlaikus tiesa šajā sakarā ņem vērā to, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 17.maija noteikumu Nr.331 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem" 3.2.punktu (noteikumu redakcijā, kas bija spēkā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā) cietušajai personai, kurai ceļu satiksmes negadījuma rezultātā ir nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi, ir tiesības saņemt no
apdrošinātāja apdrošināšanas atlīdzību no Ls 80, kas atbilst EUR 113,83, līdz Ls 200, kas atbilst EUR 284,57, par nodarītajām sāpēm un garīgajām ciešanām. Tādējādi tiesa secina, ka nosakot kaitējuma kompensācijas par morālo aizskārumu apmēru, tiesai ir jāņem vērā arī vēl iespējamā apdrošināšanas atlīdzība, ko apdrošinātājs varētu izmaksāt cietušajam. Tāpat tiesa vērš uzmanību uz to, ka, nesaņemot no apdrošinātāja apdrošināšanas atlīdzību tās lielākajā, proti, EUR 284,57 apmērā, cietušajam ir tiesības prasīt atlikušās kompensācijas par nodarīto morālo kaitējumu piedziņu no vainīgās personas Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Tiesa, pamatojoties uz Krimināprocesa likuma 511., 512., 513., 514.pantu, 520.panta pirmo daļu, 523., 527., 528., 529.pantu un 530.panta pirmo un otro daļu,

n o s p r i e d a :

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 260.panta $1.^1$ daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam)

paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz sešiem (6) mēnešiem, nepiemērojot papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.martam) /pers. A/ noteisāt nosacīti, nosakot pārbaudes laiku uz astoņiem (8) mēnešiem.

Atcelt /pers.A/ kriminālprocesā piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanos noteiktā vietā.

Piedzīt no /pers. A/ par labu /pers. C/ kompensāciju par morālo kaitējumu EUR 700 (septiņsimt *euro*).

Noraidīt/pers.C/kompensācijas pieteikumu daļā par kompensācijas par morālo kaitējumu EUR 438,30 piedziņu.

Nenoteikt /pers.C./kaitējuma kompensāciju daļā par kompensācijas par ārstēšanās izdevumiem EUR 283,58 piedziņu un daļā par kompensācijas par morālo kaitējumu EUR 284,57 piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt (noprotestēt) tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem 10 dienu laikā pēc dienas, kad kļuvis pieejams pilns spriedums, apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesai, iesniedzot sūdzību (protestu) Valmieras rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības laiks – 2014.gada 2.aprīlis.

Tiesnesis A.MELBERGS